

Državni zakonik

za

kraljevine in dežele v državnem zboru zastopane.

Kos XXIV. — Izdan in razposlan dné 10. aprila 1894.

(Obsega šte. 70.)

70.

Dopustilnica z dné 6. februvarja 1894. l.

za lokalno železnico iz Tridenta čez Borgo do državne meje pri Tezzi (valsugansko železnico).

Mi Franc Jožef Prvi,

po milosti Božji cesar avstrijski;

apostoljski kralj ogerski, kralj češki, dalmatinski, hrvaški, slavonski, gališki, vladimérski in ilirski; nadvojvoda avstrijski; véliki vojvoda krakovski; vojvoda lotarinški, salcburški, štajerski, koroški, kranjski, bukovinski, gorenjski, sloški in dolnje-sleški; véliki knez erdeljski; mejni grof moravski; pokneženi grof habsburški in tirolski itd. itd. itd.

Ker je po oblastvu potrjeni civilni inženér stavbni svetovalec Rudolf vitez Stummer pl. Traunfels zaprosil, da bi se mu dalo dopustilo za gradnjo in obrat lokalne železnice iz Tridenta čez Borgo do državne meje pri Tezzi (valsuganske

železnice), vzvidelo se Nam je, z ozirom na občo korist te podjetbe, imenovanemu koncesionarju to dopustilo na podstavi zakona o dopuščanju železnic z dné 14. septembra 1854. l. (Drž. zak. št. 238.), in pa z dné 17. junija 1887. l. (Drž. zak. št. 81.), z dné 28. decembra 1890. l. (Drž. zak. št. 229.), in z dné 27. decembra 1893. l. (Drž. zak. št. 198.), napósled zakona z dné 26. decembra 1893. l. (Drž. zak. št. 8. iz l. 1894.), dodeliti takó-le:

§. 1.

Koncesionarju dajemo pravico, zgraditi in obratovati lokomotivno železnico, katero bo kot lokalno železnico s pravilno raztečino od postaje Trident na progi južne železnice iz Kufsteina v Alo napraviti čez Pergine, Caldonazzo, Levico, Roncegno, Borgo, Strigno in Grigno do avstrijsko-italijanske državne meje pri Tezzi, (valsugansko železnico).

Kar se tiče eventualnega stika dopuščene železnice z italijanskim železničnim omrežjem in pa kar se tiče obratne službe na izmembnih postajah, pridruže se ustanovitev dotičnih določil sklepu državne pogodbe s kraljevo italijansko vlado, in koncesionar je dolžan, podvreči se določilom té državne pogodbe in dolžnostim, ki mu po nji nastanejo.

§. 2.

Železnici, ki je predmet té dopustilnice, dodeljujejo se nastopne ugodnosti:

a) Oprostilo od kolkov in pristojbin za vse pogodbe, ki jih podjetba lokalne železnice sklene, za vse vloge, ki jih vpodá, in za listine, ki jih naredí; nadalje za vse knjižne vpise na podstavi teh pogodb in listin, in napósled za druge uradne posle in uradne izdatke v namene, povedane tu doli, namreč:

1. v to, da se nabavi glavnic in zagotovi glavnično obrestovanje in pa obrat do časa, ko se začne ta obrat;

2. v pridobitev zemljišč, v gradnjo in opravo železnice do konca prvega obratnega leta.

Tu ugodnosti se ne uporabljajo na razprave sodnega postopanja v spornih stvaréh;

b) oprostilo od kolkov in pristojbin za izdajo delnic in prednostnih zadolžnic, namenjenih v nabavo glavnice za prvo napravo in dopustilu vstrečno opremo, sè začasnici vred, in za vknjižbo zastavne pravice na železnično-knjižnih enotah ali drugih nepremičninah, namenjenih v zagotovilo prednostnih zadolžnic, in takó tudi od prenosnine, kar se je nabere o nakupu zemljišč na koncu prvega obratnega leta (lit. a, št. 2.), razen pristojbin, ki jih je o tem povodu opraviti in katere po obstoječih zakonih pristojé občinam ali drugim samovpravnim združbam;

c) oprostilo od pristojbin in odredbin, dolžnih za podeljeno dopustilo in za izdajo te dopustilnice;

d) oprostilo od dobitkarine in dohodarine, od plačevanja kolkovnih pristojbin za kupone, in ako tudi od vsakega novega davka, kateri bi se vtegnil uvesti z bodočimi zakoni, na dobo tridesetih let, računè od današnjega dné.

§. 3.

Za železnico, oznamenjeno v §. 1., dodeljuje država poroštvo letnega čistega donosa, ki je enak potrebščini za štiriodstotno obrestovanje in razdolžno kvoto prednostnega posojila v nominalnem znesku 4,500.000 goldinarjev avstrijske vrednote v notah največ, katero bo v dobavo novcev vzprijeti ter od-

plačati v 75 letih, in se torej za dobo do preteka 75. leta dopustila ustanavlja sè zneskom, ki naj sega do 190.899 goldinarjev avstrijske vrednote največ, takó namreč, da bo, ako ne bi letni čisti donos dosegel zneska, za katerega veljá poroštvo, državno upravstvo dopolnilo primanjkljaj.

§. 4.

Od letnega, po §. 3. s poroštvom zagotovljenega čistega donosa je uporabiti v odplačilo prednostnih zadolžnic, ki se izdadó, oni znesek, ki ga državno upravstvo določi po razdolžnem črtežu, katerega on odobri.

§. 5.

Državno doplačilo vsled prevzetega poroštva naj se opravi zadnji čas tri mesece po predložitvi dokumentiranega letnega računa potèm, ko je bil ta račun pregledan.

Erar opravi vendar tudi poprej delna plačila, da se odkupijo dospeli kuponi prednostnih obligacij in prednostnih delnic po potrebščini, na podstavi proračuna o donosu izpravljeni, pod pridržkom obračuna na podstavi letnega računa, ako koncesionar dotično prošnjo vloži šest tednov, preden dotekó kuponi.

Ako bi se pokazalo po dokončni ustanovitvi letnega računa, katerega bo predložiti tri mesece po preteku obratnega leta zadnji čas, da so naprednine bile previsoko odmerjene, naj koncesionar precej vrne prejeti presežek, doštevši šest odstotkov obresti.

Doplačilo se mora od države zahtevati zadnji čas v letu dní po preteku dotičnega obratnega leta, ker bi sicer prestala pravica do njega.

§. 6.

Z zneskom, ki ga državno upravstvo plačuje vsled prevzetega poroštva, postopati je zgolj takó, kakor z naprednino, ki daje obresti po štiri od sto na leto.

Kadar čisti donos železnice prestopi zagotovljeno letno vsoto, mora se dotični prebitek precej odpraviti na državno upravstvo v vračilo dane naprednine z obrestmi vrèd, dokler ne bo popolnoma odplačana.

Pri tem je treba dospele obresti opraviti, preden se vrnejo naprednine.

Tirjatve države iz takih naprednin ali obresti, ki še niso bile plačane do časa, ko prestane dopustilo ali ko država železnico odkupi, opraviti je iz še ostale imovine železnične podjetbe.

§. 7.

Morebitni stroški za beležbo efektov na tozemskih in inozemskih borzah in pa davki, ki jih bo podjetba morala plačevati po preteku davka prostih let, smejo se v obratni račun postaviti kot razhodek; o kolkovnih pristojbinah za kupone to ni dovoljeno.

Za državna doplačila podjetba ne plačuje nikake dohodarine.

§. 8.

Gradnjo v §. 1. imenovane železnice je začeti prej ko mogoče in dokončati jo najdalje v dveh letih, računéč od današnjega dné. Dodelano železnico je takoj izročiti javnemu prometu ter obrat po nji vzdrževati nepretrgoma ves čas, dokler traja dopustilo.

Da se bo držal gorenjega roku za gradnjo, dolžan je koncesionar dati na zahtevo državnega upravitstva zagotovilo, položivši v znesku 10.000 gl. (deset tisoč goldinarjev) varščino v vrednostnih papirjih, v katerih se smejo nalagati novi varovancev.

Ako se ne bi izpolnjevale gorenje dolžnosti po krivdi koncesionarja, smé se izreči, da je ta varščina zapala.

§. 9.

Da izdela dopuščeno železnico, dodeljuje se koncesionarju pravica razlastitve po določilih dotičnih zakonitih predpisov.

Ista pravica naj se koncesionarju dodeli tudi zastran tistih dovlačnic, ki bi se imele narediti in o katerih bi državno upravitstvo spoznalo, da je njih naprava v javnem interesu.

§. 10.

Koncesionarju se je ob gradnji in obratu dopuščene železnice držati tega, kar ustanavlja ta do-

pustilnica, in pa dopustilnih pogojev, ki jih bo postavilo trgovinsko ministerstvo, pa tudi tega, kar velevajo semkaj meréči zakoni in ukazi, zlasti zakon o dopuščanju železnic z dné 14. septembra 1854. l. (Drž. zak. št. 238.) in red za železnični obrat z dné 16. novembra 1851. l. (Drž. zak. št. 1. iz l. 1852.), in pa zakoni in ukazi, kateri se morebiti v bodoče dadó. Kar se tiče obrata, odpuščajo se varnostne naredbe in obratni predpisi, podani v redu za železnični obrat in v dotičnih dodatnih določilih, v toliko, kolikor se bo z ozirom na posebne prometne in obratne razmere dopuščene lokalne železnice, sosebno na njeno znižano vozno brzino, trgovinskemu ministerstvu zdelo pripustno, ter bodo na to stran veljali dotični posebni obratni predpisi, ki jih izdá trgovinsko ministerstvo.

§. 11.

Koncesionarju se priznava pravica, da s posebnim dovolilom državnega upravitstva in s pogoji, ki jih to postavi, naredi v izvršitev dopuščene podjetbe lokalne železnice posebno delniško družbo, katera naj stopi v vse pravice in zaveznosti koncesionarja.

Koncesionar je vpravičen, s pogoji, ki jih postavi državno upravitstvo, izdati v nominalnem znesku za 4,500.000 goldinarjev avstrijske vrednote v notah največ prednostnih zadolžnic, katere bo obrestovati sè štirimi odstotki ter odplačati v 75 letih.

Nadalje se koncesionarju priznava pravica, da izdá prednostnih delnic, ki gledé obrestovanja in razdolžbe imajo prednost pred osnovnimi delnicami, do zneska 800.000 goldinarjev avstrijske vrednote v notah.

Dividenda, ki pristoji prednostnim delnicam, preden nastane osnovnim delnicam pravica do dividende, pri čemer pa ne bodi nobenega doplačila iz donosov poznejših lét, ne sme se odmerjati z več kakor štirimi odstotki.

Znesek resnične in pa imenske napravne glavnice potrebuje odobrila državnega upravitstva.

Ako bi po izteku prvega obratnega leta bilo treba še drugih novih staveb, ali ako bi bilo treba pomnožiti obratne naprave, sméjo se dotični stroški prišteti napravnim glavnici, če je državno upravitstvo privolilo v namerjane nove stavbe ali v pomnožitev obratnih naprav, in če se stroški izkažejo, kakor gré.

Družbena pravila in pa obrazci prednostnih zadolžnic, osnovnih in prednostnih delnic, ki se izdadó, potrebujejo odobrila državnega upravnstva.

V pravila delniške družbe, ki se napravi, je vzprejeti določilo, da morata vsaj dve tretjini udov načelníštva (upravnega svéta, ravnateljstva) imeti avstrijsko državljanstvo ter prebivati v ozemlju kraljevin in dežel, zastopanih v državnem zboru.

§. 12.

Vojaščino bo prevažati po znižanih tarifnih cenah. Za uporablanje vojaške tarife ob odpravi oseb in rečí se je v tem oziru in pa gledé polajšil potujočim vojaškim osebam ravnati po določilih, katera vsak čas veljajo pri avstrijskih državnih železnicah.

Ta določila se uporabljajo tudi za deželno brambovstvo in črno vojsko obéh državnih polovic, za tirolske deželne strelce in za žandaremstvo, in to ne samo o potovanju na račun državne blagajnice, ampak tudi o služabnem potovanju na svoj račun k orožnim vajam in priglednim zborom.

Koncesionar se zavezuje, da bo pristopil dogovoru, med avstrijskimi železničnimi družbami sklenjenemu zastran nabave in imetja opravnih rečí za prevažanje vojakov in pa vzajemnega pripomaganja z vozili za večje vojaške prenose, da bo pristopil vsak čas veljajočim predpisom o železništvu za čas vojske in pa dodatnemu dogovoru, ki je obveljal 1. dné junija 1871. l. o prenosu takih bolnikov in ranjencev, katere je ležéče prevažati na račun vojaške blagajnice.

Vsak čas veljajoči predpis za vojaške prenose po železnicah, in pa vsak čas veljajoči predpisi o železništvu za čas vojske zadobé za koncesionarja moč in veljavo z dném, ko se po dopuščenih železnicah prične obrat. Predpisi enake vrste, ki se bodo izdali po tem času, ki se pa ne bodo objavili po Državnem zakoniku, zadobé za koncesionarja veljavo in moč, kadar se mu bodo uradoma priznali.

Koncesionar je dolžan, pri oddaji služeb ozirati se v zmyslu zakona z dné 19. aprila 1872. l. (Drž. zak. št. 60.) na doslužene podčastnike iz vojstva, vojnega pomorstva in deželne brambe.

§. 13.

V kolikor je enake ugodnosti, kakor so v §. 12. ustanovljene za prevažanje vojakov, dodeljevati tudi

civilnim stražnim četam (varnostni straži, finančni straži i. e.) ali pa drugim javnim organom, to se določuje v dopustilnih pogojih.

§. 14.

Obrat železnice, ki je predmet te dopustilnice, vodi na račun koncesionarja država, in koncesionar bo moral upravnstvu državnih železnic povrniti stroške, ki temu zares nastanejo po tem obratovanju. Način, kako naj se vodi ta obrat, vrvná se z obratno pogodbo, katera se sklene med državnim upravnstvom in koncesionarjem.

§. 15.

Koncesionar ima dolžnost, državnemu upravnstvu na njegovo zahtevo vsak čas dopustiti soporabo železnice za promet med že obstoječimi železnicami ali pa takimi, ki se bodo še le napravile in bodo v državnem obratu, in to takó, da ima državno upravnstvo pravico, prosto ustanavlja tarife, za primérno odškodnino odpravljati ali odpravljati dajati cele vlake ali posamezne vozove po soporabljeni železnici ali posameznih njenih kosih. Ta soporaba naj se vendar vrší samó takó, da se ž njo ne moti lastni pravilni obrat soporabljene železnice.

Odškodnina, katero bo opravljati, ustanovi se po določilih, razglašanih v prilogi C k dopustilnici z dné 1. januarja 1886. l. za cesarja Ferdinanda severno železnico v Državnem zakoniku iz leta 1886. na strani 63.

§. 16.

Dopustilna doba in ž njo vred v §. 9. lit. b) zakona o dopuščanju železnic izrečena obramba proti napravi novih železnic se ustanavlja na devetdeset (90) let, računéč od današnjega dné, ter mine po tem roku.

Državno upravnstvo smé izreči, da je dopustilo tudi pred iztekom gorenjega rokú izgubilo svojo moč, ako se po krivdi koncesionarja ne bi izpolnjevale dolžnosti, v §. 3. ustanovljene o začetku in dovršitvi gradnje in pa o začetku obrata, ter bi se kak prestop rokú ne mogel opravičiti po §. 11. lit. b) zakona o dopuščanju železnic.

§. 17.

Državno upravnstvo si pridržuje pravico, da smé dopuščeno železnico, ko bo dodelana in

v obrat oddana, vsak čas odkupiti po nastopnih določilih:

1. Da se ustanovi odkupnina, seštejejo se letni čisti donosi, kar jih je podjetba imela v poslednjih sedmih letih pred samim odkupom; od tega se odbijejo čisti donosi najslabejših dveh let in potem se izračuni poprečni čisti donos ostalih petih let.

2. Ko bi se pak železnica odkupila pred preteklim sedmim obratnim letom, ali kadar bi po določilih odstavka 1. najdeni srednji čisti donos ne dosegel vsaj letnega zneska, enakega tisti letnini, ki je potrebna za počrtežno obrestovanje in razdolžitve prednostnih zadolžnic, ki se bodo izdale z odobrilo državnega upravnstva, s prišteto tisto letnino, ki je potrebna za štiriodstotno obrestovanje in razdolžbo po državnem upravnstvu odobrene delnične glavnice v času, dokler traja dopustilo, tedaj se ta spredaj ozamenjeni letni znesek določi za čisti donos, ki ga je jemati v podstavo za odméro odkupnine.

3. Odškodnina, ki jo bo dati, bodi v tem, da se koncesionarju v še ostali dobi dopustila izplačujejo za počrtežno obrestovanje in razdolžbo prednostnih zadolžnic potrebni zneski do časa, ko se té popolnoma odplačajo, ob rokovih dospelosti, ustanovljenih v črtežu, nasproti pa, da se po odbitku teh zneskov ostajajoči srednji donos izplačuje v zmislu odstavka 1., oziroma ako bi nastopil kak v odstavku 2. omenjeni slučaj, tamkaj navedena letnina za delnično glavnico v polletnih obrokih 30. dné junija in 31. dné decembra vsakega leta po dospelosti.

4. Državi se pridružuje pravica, prevzeti kadar koli namesto še ne dospelih letnih plačil ob času odkupa po odobrenem razdolžnem črtežu še neodplačane prednostne zadolžnice, da jih sama plača, in nadalje plačati glavnico, enako znesku glavnične, računé obresti od obresti, po štiri od sto na leto diskontovane vrednosti onih plačil, ki jih je po določilih odstavka 3. opravljati polletno, razen zneskov, potrebnih za počrtežno obrestovanje in razdolžbo prednostnih zadolžnic.

Ako se država odloči to glavnico plačati, plača naj jo v gotovini ali z državnimi zadolžnicami, kakor si to sama izbere. Državne zadolžnice je pri tem računiti po tistem kurzu, ki se pokaže za poprečnega med denarnimi kurzi, kateri so se v ravno preteklem polletju na dunajski borzi zaznamovali o državnih zadolžnicah enake vrste.

5. Izplačavši odkupnino, pride država po odkupu železnice in z dném tega odkupa brez daljne odplate v bremen čisto last in v užitek te tukaj dopuščene železnice z vsemi dotičnimi rečmi, naj bodo premične ali nepremične, vštévi tudi vozila, gradivne záloge in blagajnične záloge, potém dovlavnice, ki so morda lastnina koncesionarja, in postranska družbena opravila in pa iz napravne glavnice narejene obratne in pričuvne zaklade, ako le ti niso že bili namenu primerno uporabljeni z odobrilo državnega upravnstva.

§. 18.

Ko mine dopustilo in tistega dné, ko mine, preide brezodplatno na državo neobremenjena lastnina in užitek tu dopuščene železnice in vsega premičnega in nepremičnega pristojsstva, tudi vozil, gradivnih zálog in blagajničnih zálog, potém dovlavnice, ki so morda lastnina koncesionarja, in postranskih družabnih opravil in pa iz napravne glavnice narejenih obratnih in pričuvnih zakladov v obsegu, povedanem v §. 17., št. 5.

Ako to dopustilo mine, in pa tudi, ako se železnica odkupi (§. 17.), obdrži koncesionar last pričuvnega zaklada, napravljenega iz lastnih donosov podjetbe, in kar bi imel po obračunih tirjati, potém tudi last posebnih del in poslopij, napravljenih ali pridobljenih iz lastne imovine, katere si je sam koncesionar sezidal ali pridobil po pooblastilu državnega upravnstva z izrečnim pristavkom, da té reči niso pristojsstvo železnice.

§. 19.

Ako se napravi délnična družba, imej komisar, ki ga postavi državno upravnstvo, tudi pravico, kolikorkrat se mu primerno zdí, hoditi v seje upravnega sveta ali drugega zastopa, kateri veljá za načelníštvo družbe, in pa v vélike zборе, ter tam ustavljati vse naredbe in sklepe, ki so nasprotni zakonom, dopustílu ali družbenim pravilom, ali pak kvarni javni koristi, oziroma finančni koristi poroštvujočega državnega zaklada; toda v takem slučaju je komisarjeva dolžnost, precej si izprositi razloko trgovinskega ministerstva, katera naj se dá brez odloga ter naj veže družbo.

Za tu ustanovljeno nadziranje železniške podjetbe plačuje koncesionar, z ozirom na opra-

vila, ki so ž njim združena, v državno blagajnico poprečno vračilo, katero ustanavlja državno upravstvo.

§. 20.

Ako bi se poleg vsega poprejšnjega svarila večkrat prelomile ali opustile v dopustilnici, v dopustilnih pogojih ali v zakonih naložene dolžnosti, pridržuje se državnemu upravstvu tudi pravica, da se poprime zakonom primernih naredeb ter po okolnostih izreče, da je dopustilo izgubilo svojo moč še pred iztekom dopustilne dobe.

Resno opominjaje vsakega, da ne delaj zoper to, kar ustanavlja tá dopustilnica, in dodeljujoč

koncesionarju pravico, zastran izkazne škode zahtevati vračila pred Našimi sodišči, dajemo vsem oblastvom, katerih se tiče, trdno povelje, naj ostro in skrbno čujejo nad to dopustilnico in vsem, kar se v nji določuje.

V spričálo tega izdajemo to pismo, navdarjeno z Našim vélikim pečatom, v Našem državne glavnem in prestolnem mestu dunajskem šestega dné meseca februarja v letu milosti tisoč osemsto devetdesetem in četrtem, Našega cesarjevanja šestdesetstiridesetem.

Franc Jožef s. r.

**Windisch-Graetz s. r. Wurmbrand s. r.
Plener s. r.**